

www.ketab.ir

اطلس جامع

گیتاشناسی نوین

سری اطلسهای گیتاشناسی نوین - ۱۶۱۰

وضعیت نمایه سازی :	فیا.
شماره کتابشناسی ملی :	۵۳۲۰۴۴۰
شابک :	۲۹۰۰۰۰ ریال : ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۲۷۸-۹-۲
عنوان و نام پدیدآور :	اطلس جامع گیتاشناسی نوین [اطلس]: راهنمای کامل جهان امروز/ تهیه و تدوین واحد پژوهش و تألیف گیتاشناسی نوین؛ زیر نظر سعید بختیاری.
وضعیت نشر :	تهران: انتشارات جغرافیایی و کارتوگرافی گیتاشناسی نوین، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری :	۱ اطلس (۱۱۲ ص.): رنگی؛ ۲۴×۳۴ س.م.
فروست :	سری اطلس های گیتاشناسی نوین؛ ۱۶۱۰.
عنوان دیگر :	اطلس جامع گیتاشناسی نوین ۹۷-۹۸
توصیفگر :	اطلس ها Atlases
	نقشه ها Maps
	نقشه های جهان World maps
	قاره ها Continents
	فضای کیهانی Outer space
	جغرافیای سیاسی Political Geography
شناسه افزوده :	بختیار سعید ۱۳۳۰ -
شناسه افزوده :	م. س. خ. نیایی و کارتوگرافی گیتاشناسی نوین. واحد پژوهش و تألیف

گیتاشناسی
GITASHENASI
NOVIN

طرح، تهیه، کار توگرافی رایانه ای و چاپ از:

انتشارات جغرافیایی و کارتوگرافی

نمایشگاه و فروشگاه مرکزی: تهران: میدان هفت تیر، ابتدای خیابان کریمخان، شماره ۱۷
کد پستی: ۱۵۸۵۹۱۷۷۱۴ تلفن: ۸۲-۸۸۳۴۲۳۸۰، نمابر: ۸۸۸۴۱۰۰۰

مرکز پخش و فروش: تهران: خیابان انقلاب اسلامی، چهارراه ولی عصر، جنب پارک دانشجو،
خیابان رازی، خیابان استاد شهریار، شماره ۲۰، کد پستی: ۱۳۳۷۳۴۶۱۱
تلفن: ۶۶۷۰۳۲۲۱ و ۶۶۷۰۳۴۶۰ و ۶۶۷۱۳۶۰۳ و ۶۶۷۱۳۶۰۳، نمابر: ۶۶۷۰۵۷۸۲

gitashenasi.com

gitashenasi

gitashenasi

info@gitashenasi.com

gitashenasi

* اطلس جامع گیتاشناسی نوین ۹۷-۹۸

* تهیه و تدوین: واحد پژوهش و تألیف گیتاشناسی نوین، زیر نظر سعید بختیاری

* چاپ اول: پاییز ۱۳۹۷

* چاپ: هامون

* صحافی: هامون

* تیراژ: ۱۰۰۰۰ جلد

* قیمت: ۲۹۰۰۰۰ تومان

© کلیه حقوق نشر برای انتشارات گیتاشناسی نوین محفوظ است.

هر گونه استفاده تکثیری، تقلید و اقتباس، اسکن و کپی برداری از این اثر، اعم از الکترونیکی و چاپ،
چه بصورت کامل یا بخشی از آن، یا استفاده در نرم افزارها، بدون اجازه کتبی از موسسه گیتاشناسی نوین
ممنوع است و متخلفین به موجب قانون حمایت از مؤلفان تحت تعقیب قضایی قرار خواهند گرفت.

شابک ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۲۷۸-۹-۲
ISBN 978-622-99278-9-2

به نام خدا

بخش پنجم پس از درج دو نقشه طبیعی و سیاسی از آفریقا، سه صفحه نیز به نقشه‌های دقیق‌تر از این قاره اختصاص یافته است.

بخش ششم به قاره آمریکای شمالی و مرکزی تخصیص داده شده و در بخش هفتم نیز در مجموع چهار نقشه طبیعی و سیاسی از قاره آمریکای جنوبی و دو کشور مهم آمریکای جنوبی، یعنی برزیل و آرژانتین درج شده است. سپس در طی سه صفحه، به نقشه‌های طبیعی و سیاسی کشورهای نواحی استرالیا و اقیانوسیه پرداخته شده و در پایان این قسمت نیز دو نقشه از مناطق پیرامونی شمالگان و سرزمین جنوبگان آمده است.

بخش انتهایی کتاب به معرفی کلی «کشورهای مستقل جهان» و همچنین «سرزمین‌های غیر مستقل جهان» اختصاص یافته که طی آن مختصری از اوضاع سیاسی، اجتماعی و اقتصادی کشورها در قالب جدول‌هایی یکسان درج گردیده و پرچم هر کشور هم چاپ شده است. برای تهیه جداول این بخش از آخرین منابع موجود تا تابستان ۱۳۹۷، از جمله سالنامه بریتانیکا، سالنامه فیشر، سالنامه جهان و همچنین برخی سایت‌های اینترنتی استفاده گردیده است. از آنجا که آمار جمعیت همه کشورها برای سال ۲۰۱۸ در دسترس نبود، آخرین آمار موجود لحاظ شده و همین امر اشکالاتی را در زمینه رتبه‌بندی جمعیت کشورها پدید آورده است که اجتناب‌ناپذیر بوده است. در این بخش نرخ برابری ارزهای تعدادی از کشورها بر اساس اعلام رسمی بانک مرکزی در سی‌ام تیرماه ۱۳۹۷ تدوین شده و برای سایر کشورها از سایت‌های اینترنتی معتبر استفاده شده است. در این جدول‌ها، پسوند دامنه اینترنتی کشورها در جلوی نام انگلیسی آنها در داخل پرانتز ذکر شده است. در این ویرایش، نقشه و اطلاعات مربوط به جدیدترین کشور جهان، یعنی «سودان جنوبی» هم آمده است. از کوزوو هم به عنوان یک کشور مستقل یاد شده که تا تابستان ۱۳۹۷، در مجموع ۱۱۰ کشور، از جمله ۲۳ کشور از ۲۸ کشور عضو اتحادیه اروپا، آن را به رسمیت شناخته‌اند. در بخش «سرزمین‌های غیر مستقل جهان»، ذکر این نکته ضروری است که بسیاری از این سرزمین‌ها به لحاظ یارانه‌ها، از سرزمین اصلی دریافت می‌کنند، تمایلی به استقلال ندارند و ترجیح می‌دهند، رابطه خود با سرزمین اصلی را حفظ کنند. از دیگر سو کشورهای استعمارگر نیز برای حفظ این سرزمین‌ها به مردم آنها امتیازهای ویژه‌ای همچون حق شهروندی، حقوق کاملاً برابر با مردم سرزمین اصلی اعطا می‌کنند. به طور مثال کشور فرانسه در آخرین تغییرات تقسیمات کشوری، به ۱۸ ناحیه تقسیم شده که ۱۲ ناحیه در خارج از سرزمین اصلی فرانسه، دیگری جزیره کرس و پنج ناحیه دیگر، یعنی رئونین، گوادلوپ، گویان فرانسه، مارتینیک و مایوت، جز سرزمین‌های ماوراء بحار آن محسوب می‌شوند که از حقوقی برابر با یکدیگر برخوردارند.

امید است مجموعه حاضر به گوشه‌ای ولو کوچک از خواسته‌های دانش‌پژوهان و دانش‌آموزان و دانشجویان عزیز پاسخ دهد تا بر انجام وظیفه علمی و ملی خویش مفتخر باشیم. قدر مسلم آن است که استقبال هم‌میهنان عزیز، به ویژه فرهنگیان و فرهنگ دوستان از این گونه آثار و همچنین راهنمایی و ارشاد مشتاقان و صاحب‌نظران علم جغرافیا و نقشه، ما را بر آن خواهد داشت تا بیش از پیش بر تلاش خود بیفزاییم و در رسیدن به هدف‌های عالی‌تری چون تهیه و تدوین اطلس بین‌المللی جهان کوشا باشیم و از دشواری‌ها و کمبودها نهراسیم و هرگونه راهنمایی و ارائه طریق را با آغوش باز استقبال کنیم.

در پایان شایسته است تا از همکاران و مسئولین بخش‌های تدوین، کارتوگرافی، لیتوگرافی و چاپ، به ویژه آقای نادر حاتمی، مسئول بخش فنی، که در آماده‌سازی این اطلس به جد کوشیده‌اند، سپاسگزار باشیم و تلاش آنان را با استقبال هم‌میهنان عزیز پاداش دهیم.

سعید بختیاری

انتشارات جغرافیایی و کارتوگرافی گیتاشناسی نوین

پاییز ۱۳۹۷

علم جغرافیا از دیدگاه کارشناسان و اندیشمندان، بیان موقعیت و شرح ویژگی مکان‌هاست و برخی، نام جاینگاری بر آن می‌نهند. در روزگار ما دانش جغرافیا و توپوگرافی همگام با سایر علوم از ترقیات و پیشرفت‌های شگرفی بهره گرفته و پیوند نزدیکی با علوم زمین‌شناسی، هواشناسی، ژئوفیزیک، دورکاوی و یا به عبارت دیگر سنجش از دور و نجوم و سیاست و غیره برقرار ساخته و با چهره‌ای بس نوین پا در میدان گذارده و مشتاقان خویش را از منبع عظیم خود سیراب ساخته است. نیاز و حس کنجکاوی، انسان‌ها را از دیرباز بر آن می‌داشت تا به ناشناخته‌ها دست یابند و زیستگاه خود را از نزدیک مورد شناسایی و بررسی قرار دهند. همگام با گسترش جوامع بشری، بر این تلاش افزوده شد و شناخت و بهره‌گیری از زیستگاه آدمیان، ابعاد گسترده‌ای یافت تا به حدی که در عصر حاضر به جایگاه والا و شایسته‌ای دست یافته و آگاهی از عوامل جغرافیایی و شناخت دست‌آوردهایی چون نقشه را بر همگان ضروری ساخته است.

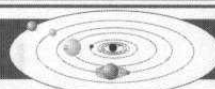
از موقعیت ممتاز ژئوگرافی و توپوگرافی و به ویژه نقشه، در استراتژی‌های ملی و طرح‌های آبادانی و نظامی و آموزشی و غیره، همگی به خوبی آگاهیم و جایگاه ارزشمند آن را به درستی می‌شناسیم و بر نیاز خود در زمینه‌های آشنایی و ارتباط هر چه بیشتر و نزدیک‌تر با نقشه معتقدیم. در همین راستاست که سازمان‌های نقشه‌برداری و نقشه‌نگاری و مؤسسات جغرافیایی و توپوگرافی می‌گیرند و به پاسخگویی مشتاقان و راهنمایی علاقمندان و مراجعان می‌نشینند و سعی بر آن دارند تا با علم روز پیش روند و روز به روز بر تجهیز و ارتقای سازمان بیفزایند. «اطلس جامع گیتاشناسی نوین» در پاسخ به نیاز دانش‌آموزان، دانشجویان و عموم علاقه‌مندان به جغرافیا تهیه شده و سعی شده است تا با گسترش و گنجینه موضوعات مختلف جغرافیایی و علوم مرتبط با آن، مانند نجوم و زمین‌شناسی، کتابی جامع با سبکی نوین ارائه شود.

بخش نخست این مجموعه به مطالب عمومی جغرافیا و نجوم اختصاص یافته که در طی آن به منظومه شمسی، مه‌بانگ و سیر تکاملی زمین از آغاز پیدایش تا کنون و همچنین خلاصه‌ای از «سیستم‌های تصویر نقشه» پرداخته شده است. در این بخش، با اقتباس از کتاب نجوم به زبان ساده، اثر آقای دکتر محمد رضا خواجه‌پور، نگاهی کوتاه به تاریخ نجوم انداخته شده و ۴ صفحه نیز به نقشه آسمان شب اختصاص یافته است. بخش دوم با مجموعه‌ای از اطلاعات جغرافیایی آغاز گردیده و در ادامه، نقشه‌های طبیعی، سیاسی، جمعیت، پوشش گیاهی، و آب و هوای جهان آمده است. با توجه به اهمیت روز افزون مسئله گرم شدن زمین و تبعات منفی آن برای تداوم حیات بر روی کره خاکی، در این بخش قسمتی از کتاب «زمین گرم»، نوشته آقای دکتر یوسف ثبوتی آورده شده است.

نقشه آسیا به صورت طبیعی و سیاسی در ابتدای بخش سوم قرار گرفته و پس از نقشه خاورمیانه، نقشه‌های متنوعی از ایران درج گردیده است. همچنین جدول مشخصات کلی تقسیمات کشوری ایران نیز با استفاده از آمارهای نفوس و مسکن آبان ماه ۱۳۹۵ در صفحات ۴۴ و ۴۵ اضافه شده است. لازم به ذکر است که آخرین تغییرات تقسیمات کشوری تا مرداد ماه ۱۳۹۷ لحاظ شده است. به علاوه، برای هر یک از همسایگان ایران و مناطق نفت‌خیز خلیج فارس نقشه‌های جداگانه‌ای به چاپ رسیده و در ادامه، نقشه‌هایی از برخی مناطق و کشورهای مهم قاره آسیا آمده است. نکته دیگر این که نقشه روسیه که معمولاً جز کشورهای اروپایی محسوب می‌گردد، به علت این که قسمت عمده خاک آن در آسیا قرار گرفته، در این بخش آمده و به طور استثنای جهت تفکیک تقسیمات اداری آن، دو نقشه به آن اختصاص یافته است.

در چهارمین بخش، پس از دو نقشه طبیعی و سیاسی از اروپا، نقشه راهنمای اتحادیه اروپا (با آخرین تغییرات تا ژوئیه ۲۰۱۸) ذکر شده است. نکته مهم در مورد اتحادیه اروپا، خروج انگلستان از این اتحادیه است، که چون مراحل خروج آن هنوز نهایی نشده، در عمل جز اتحادیه اروپا محسوب می‌شود. در ادامه این فصل نقشه‌های سیاسی متعددی از کشورها و مناطق مهم اروپا آمده است. سپس در

فهرست

جغرافیا و نجوم؛ زمین و عالم

صفحه	عنوان
۳	مقدمه
۵-۶	جغرافیا؛ از آغاز تا کنون
۷	خلاصه‌ای از تاریخ علم نجوم
۸-۱۱	نقشه آسمان شب
۱۲-۱۳	منظومه شمسی
۱۴-۱۵	پیدایش و تحول عالم
۱۶-۱۷	زمین و ماه
۱۸-۱۹	ساختار زمین
۲۰-۲۱	سیستم‌های تصویر نقشه

جهان

صفحه	مقیاس	عنوان
۲۲-۲۵	-	اطلاعات جغرافیایی
۲۶-۲۷	۱:۹۷,۰۰۰,۰۰۰	نقشه طبیعی جهان
۲۸-۲۹	۱:۶۳,۵۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی جهان
۳۰-۳۱	۱:۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	نقشه توزیع جمعیت جهان
۳۲-۳۳	-	نقشه پوشش گیاهی جهان
۳۴-۳۵	۱:۱۳۰,۰۰۰,۰۰۰	نقشه آب و هوای جهان
۳۶-۳۷	-	گرمايش زمین
۳۸	۱:۱۳,۵۰۰,۰۰۰	نقشه مناطق زمانی جهان

آسیا

صفحه	مقیاس	عنوان
۳۹	۱:۵۷,۰۰۰,۰۰۰	نقشه طبیعی آسیا
۴۰	۱:۴۴,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی آسیا
۴۱	۱:۱۷,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی خاور میانه

ایران

صفحه	مقیاس	عنوان
۴۲-۴۳	۱:۵,۱۵۰,۰۰۰	نقشه طبیعی ایران
۴۴-۴۵	-	مشخصات کلی تقسیمات کشوری ایران
۴۶-۴۷	۱:۵۰,۰۰۰,۰۰۰	نقشه تقسیمات کشوری ایران
۴۸-۴۹	۱:۵۰,۰۰۰,۰۰۰	نقشه راه‌های ایران
۵۰	۱:۷,۷۰۰,۰۰۰	نقشه منابع آب ایران
۵۱	۱:۷,۷۰۰,۰۰۰	نقشه زمین‌شناسی ایران
۵۲	۱:۴,۳۵۰,۰۰۰	نقشه عمومی دریای خزر
۵۳	۱:۴,۵۰۰,۰۰۰	نقشه عمومی خلیج فارس
۵۴	۱:۱,۹۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی آذربایجان
۵۵	۱:۱,۵۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی ارمنستان
۵۶	۱:۵,۶۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی ترکیه
۵۷	۱:۴,۶۷۰,۰۰۰	نقشه سیاسی عراق
۵۸	۱:۷,۳۵۰,۰۰۰	نقشه سیاسی پاکستان
۵۹	۱:۴,۷۵۰,۰۰۰	نقشه سیاسی افغانستان
۶۰	۱:۴,۳۵۰,۰۰۰	نقشه سیاسی ترکمنستان
۶۱	۱:۱,۱۵۰,۰۰۰	نقشه سیاسی هند
۶۲	۱:۲۷,۴۰۰,۰۰۰	نقشه عمومی روسیه
۶۳	۱:۲۷,۴۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی روسیه
۶۴	۱:۱۹,۲۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی چین
۶۵	۱:۹,۸۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی قزاقستان
۶۶	۱:۸,۸۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی ژاپن
۶۷	۱:۲,۳۶۰,۰۰۰	نقشه سیاسی کره جنوبی
۶۸	۱:۱۷,۳۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی اندونزی

اروپا

صفحه	مقیاس	عنوان
۶۹	۱:۲۵,۰۰۰,۰۰۰	نقشه طبیعی اروپا
۷۰	۱:۲۰,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی اروپا
۷۱	۱:۲۳,۳۵۰,۰۰۰	نقشه راه‌های اتحادیه اروپا
۷۲	۱:۵۰,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی شمال شرقی اروپا
۷۳	۱:۴,۴۵۰,۰۰۰	نقشه سیاسی اوکراین
۷۴	۱:۶,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی جنوب شرقی اروپا
۷۵	۱:۴,۶۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی ایتالیا
۷۶	۱:۷,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی کشورهای اسکاندیناوی
۷۷	۱:۳,۱۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی آلمان
۷۸	۱:۴,۷۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی فرانسه
۷۹	۱:۴,۵۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی انگلستان
۸۰	۱:۴,۷۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی اسپانیا

آفریقا

صفحه	مقیاس	عنوان
۸۱	۱:۳۵,۰۰۰,۰۰۰	نقشه طبیعی آفریقا
۸۲-۸۳	۱:۱۷,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی شمال آفریقا
۸۴	۱:۱۷,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی جنوب آفریقا
۸۵	۱:۳۹,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی آفریقا

آمریکای شمالی

صفحه	مقیاس	عنوان
۸۶	۱:۳۳,۰۰۰,۰۰۰	نقشه طبیعی آمریکای شمالی
۸۷	۱:۳۴,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی آمریکای شمالی
۸۸	۱:۲۲,۷۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی کانادا
۸۹	۱:۱۶,۳۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی ایالات متحده آمریکا
۹۰	۱:۱۲,۵۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی آمریکای مرکزی و جزایر هند غربی

آمریکای جنوبی

صفحه	مقیاس	عنوان
۹۱	۱:۲۸,۰۰۰,۰۰۰	نقشه طبیعی آمریکای جنوبی
۹۲	۱:۳۴,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی آمریکای جنوبی
۹۳	۱:۲۰,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی برزیل
۹۴	۱:۱۳,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی آرژانتین

اقیانوسیه

صفحه	مقیاس	عنوان
۹۵	۱:۲۸,۰۰۰,۰۰۰	نقشه طبیعی اقیانوسیه
۹۶	۱:۲۷,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی اقیانوسیه
۹۷	۱:۲۰,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی استرالیا
۹۸	۱:۳۶,۵۰۰,۰۰۰	نقشه سرزمین جنوبگان
۹۸	۱:۴۶,۵۰۰,۰۰۰	نقشه نواحی شمالگان

کشورهای جهان

صفحه	عنوان
۹۹-۱۰۹	کشورهای مستقل جهان
۱۱۰-۱۱۲	سرزمین‌های غیر مستقل جهان